

GROENBEHEERPLAN

2009 t/m 2013

Beheer Openbare Ruimte

Gemeente Veldhoven
maart 2009

GROENBEHEERPLAN

2009 t/m 2013

Beheer Openbare Ruimte

Versie 1

Gemeente Veldhoven
maart 2009
MWI, afdeling BOR

INHOUD

BLAD

	INLEIDING	2
1.1	Algemeen	2
1.2	Vakgebied groen	2
2	AREAALGEGEVENS	4
2.1	Algemeen	4
2.2	Gemeente Veldhoven, volledig in beeld	4
3	TOETSINGSCRITEIA GROEN	8
3.1	Vakgerichte criteria	8
3.2	Beleidskaders	8
3.3	Rehabilitatie (vervanging)	9
3.4	Huidige kwaliteit	9
3.5	Onkruidbestrijding in openbaar groen	9
4	ONDERHOUD EN REHABILITATIE	10
4.1	Inleiding	10
4.2	Onderhoudsplanning	10
4.3	Theoretisch begrotingsjaar van vervanging	11
4.4	Verhouding chemisch- en beperkt chemisch onkruid bestrijden	13
5	FINANCIEEL KADER	14
5.1	Geplande uitgaven voor onderhoud en vervanging	14
5.2	Aanpassing systematiek	16
5.3	Beschikbaar budget	16
5.4	Benodigd budget volgens nieuwe systematiek	17
5.5	Toetsing beschikbaar budget	18
6	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	19
6.1	Conclusies	19
6.2	Aanbevelingen	19
	BIJLAGE 1	20

INLEIDING

1.1 Algemeen

De taken van de afdeling Beheer Openbare Ruimte zijn voornamelijk gericht op het beheren en onderhouden van alle elementen in het openbaar gebied en alle bij de gemeente in eigendom zijnde gebouwen. Dit betekent enerzijds het in stand houden van de bestaande situatie, maar ook meedenken over de beheersbaarheid van de nieuw te realiseren zaken.

De gemeente gaat steeds meer over naar een beheergemeente. De uitbreidingsmogelijkheden binnen de gemeente zullen in de toekomst steeds minder worden en de nadruk zal meer en meer komen te liggen op renovatie en herinrichting van bestaande wijken. De gemeente had een achterstand in het inzichtelijk maken van de beheersituatie van de openbare ruimte. Gezien de bestuurlijke wens om medio 2009 te beschikken over inzicht in de kwaliteit en het benodigde onderhoudsbudget van het areaal van de gemeente, is er behoefte aan het inventariseren en inspecteren van het areaal, het geven van inzicht in onderhoudsbudgetten en het opstellen van beheerplannen.

Voor het beheer kunnen de volgende niveaus worden benoemd:

- strategisch niveau
- tactisch niveau
- operationeel niveau

Op strategisch niveau heeft de gemeente de beschikking over een beleidsplan, dat het Groenbeleidsplan is. Op tactisch niveau wordt het beleid in een beheerplan uitgewerkt en wordt een meerjarenbegroting opgesteld. Op operationeel niveau worden concrete maatregelen vastgesteld. Voor het opstellen van een operationeel uitvoeringsplan zal een integrale afweging moeten worden gemaakt waarbij ook de vakgebieden wegen en riolering een grote rol spelen.

Dit beheerplan is een handvat om te weten wat de gemeente beheert, wat de onderhoudstoestand is en wat de beheerkosten zijn op korte en middellange termijn. Hierbij dient wel rekening te worden gehouden met het feit dat de database uit het beheerpakket nog niet volledig is. Ten tijde van het opstellen van dit beheerplan waren de gegevens vanuit de inventarisatie net geïmplementeerd in het beheersysteem. Een definitieve controle en toevoeging van ontbrekende gegevens is in dit plan dan ook niet meegenomen.

1.2 Vakgebied groen

Groen / beplanting is een onderdeel van de openbare ruimte dat in sterke mate het beeld en de leefbaarheid van een gemeente bepaalt. Het onderhoudsniveau bepaalt grotendeels de beleving van de burgers in de openbare ruimte.

In tegenstelling tot de andere elementen in de openbare ruimte moet het groen zich na aanleg nog ontwikkelen. Groen heeft tijd nodig om te groeien, terwijl een weg of een gebouw op z'n mooist is direct na oplevering. Het is daarom belangrijk te sturen op duurzaam groenbeheer en gewenst eindbeeld. Het beheer is erop gericht het groen tot volle wasdom te brengen.

Dit groenbeheerplan geeft een actueel overzicht van het te beheren groen areaal binnen de gemeente. Aandachtspunt hierbij is dat van de bossen, hondenuitlaatvoorzieningen, sportvelden, speelterreinen,

water en de wel de areaalgegevens gepresenteerd worden, maar niet als zodanig meegenomen worden in de financiële berekeningen.

De gemeente heeft de, in de loop van de jaren ontstane, achterstand op het gebied van het verwerken van revisiegegevens in een korte periode weten in te halen. Echter ondanks deze inhaalslag is de database nog niet helemaal volledig wat gevolgen heeft voor de inhoud van dit beheerplan. Deze ontbrekende en afwijkende zaken zullen in de loop van dit beheerplan benoemd en inzichtelijk gemaakt worden. Dit om duidelijk aan te kunnen geven op basis van welke gegevens, uitgangspunten en aannames dit beheerplan is opgesteld.

Het beheerplan geeft slechts informatie over één kwaliteitsniveau. Dit kwaliteitsniveau is gelijk aan het huidige beoogde kwaliteitsniveau volgens het laatste groenbeleidsplan. Andere kwaliteitsniveau's kunnen pas dan doorgerekend worden als inzichtelijk is welke kwaliteitsniveau's wenselijk zijn op basis van de uitkomsten van het groenbeleidsplan (via burgerparticipatie), dat 14 juli 2009 aan de raad zal worden aangeboden. In dat plan zullen de verschillende kwaliteitsniveau's verder worden uitgewerkt.

2 AREAALGEGEVENS

2.1 Algemeen

Om inzicht te krijgen in de omvang van het areaal en het beheer daarvan is een overzicht gemaakt van de verschillende groentypes binnen de gemeente. Het gaat hierbij om een indeling zoals deze binnen het DHV beheerpakket aangehouden wordt. Deze indeling ziet er als volgt uit:

- A Bomen
- B Bos
- C Houtige gewassen
- D Hagen
- E Kruidachtige gewassen
- F Gras
- G Hondenvoorzieningen
- H Water
- J Sport
- K Afrasteringen
- L Valondergronden
- M Overige elementen
- P Speelelementen
- Q Bloembakken

Er zijn verschillende onderhoudsklassen waarbinnen verschillende groentype vallen. Dit zijn de onderhoudsintensiteiten zoals ze op dit moment aangehouden worden binnen de groen onderhoudsbestekken. Hoe intensiever onderhoud uitgevoerd wordt, hoe meer er vanuit mag worden gegaan dat de kwaliteit van het onderhoud volgens de belevingswaarde hoger komt te liggen. De indeling van de klasse ziet er als volgt uit:

- Klasse 1 = extensief onderhoud
- Klasse 2 = normaal onderhoud
- Klasse 3 = intensief onderhoud

2.2 Gemeente Veldhoven, volledig in beeld

Code	Groentype	Eenheid	Klasse 1	Klasse 2	Klasse 3	Totaal
A	Bomen					
A.010	Bomen in gras	st		10.425	150	10.575
A.020	Bomen in beplanting	st		9.854	321	10.175
A.030	Bomen in verharding	st		2.020	65	2.085
A.040	Boomspiegel	st		99		99

Code	Groentype	Eenheid	Klasse 1	Klasse 2	Klasse 3	Totaal
B Bos						
B.010	Loofbos	m2		126.650		126.650
B.020	Naaldbos	m2		15.701		15.701
B.030	Gemengd bos	m2		73.963		73.963
B.040	Houtwal	m2		4.053		4.053
B.050	Struweel	m2		3.058		3.058
C Houtige gewassen						
C.010	Bosplantsoen met boomvormers	m2		118.188	371	118.559
C.020	Bosplantsoen zond. boomvormers	m2		53.659	298	53.957
C.030	Solitair heester	st		1.632	94	1.726
C.040	Heesters > 1M	m2		112.477	3.273	115.750
C.050	Heesters < 1M	m2		90.431	2.298	92.729
C.060	Bodembedekkers	m2		247.414	18.116	265.530
C.070	Opgaande heesterrozen	m2		7.532	106	7.638
C.080	Bodembedekkende heesterrozen	m2		16.413	1.720	18.133
C.090	Botanische rozen	m2		3.286	42	3.328
C.100	Klimrozen	st		5		5
C.110	Klim- en Leiplanten	m		463	37	500
D Hagen						
D.010	Hagen < 1.5 M hoog	m2		14.686	949	15.635
D.020	Hagen > 1.5 M hoog	m2		8.079		8.079
D.030	Blokhagen < 1.5 M hoog	m2		32.140	2.482	34.622
D.040	Blokhagen > 1.5 M hoog	m2		117		117
E Kruidachtige gewassen						
E.010	Vaste planten	m2		3.762	3	3.765
E.020	Bamboe en Siergrassen	m2		1.216		1.216
E.030	Wisselbeplanting	m2		30	18	48
F Gras						
F.010	Gras intensief	m2		665.775	14.995	680.770
F.020	Gras met knollen en bollen	m2		46.292		46.292
F.030	Gras extensief	m2		89.293		89.293
F.040	Grasbermen	m2		420.040		420.040
F.050	Graskanten hard	m		77.106		77.106
F.060	Graskanten zacht	m		52.892	1.591	54.483
G Hondenvoorzieningen						
G.010	Hondenuitlaatterrein	m2		48.021		48.021
G.020	Hondenuitrenterrein	m2		21.658		21.658
G.030	Hondenuitlaatrout	m		23.515	916	24.431
G.040	Hondenpoepbak	st		14		14
H Water						
H.010	Vijvers	m2		2.778		2.778
H.020	Singels/gracht	m2		2.283		2.283
H.030	sloot/greppel	m		66.407		66.407
H.050	Duiker	m		4.177		4.177
H.060	Bergingsvijver	m2		1.280		1.280
H.070	Fontein	st			1	1
H.080	Natuurlijke oeverbescherming	m		49.305		49.305
H.090	Kunstmatige oeverbescherming	m		653		653

Code	Groentype	Eenheid	Klasse 1	Klasse 2	Klasse 3	Totaal
J	Sport					
J.010	Grassportvelden	m2		116.051		116.051
J.020	Grasmastervelden	m2		486		486
J.030	Longplay velden	m2		6.438		6.438
J.060	Gravel	m2		3.519		3.519
J.070	Kunstgras	m2		18.901		18.901
K	Afrasteringen					
K.010	Gaashekwerk	m		9.665		9.665
K.020	Plantsoenhekwerk	m		11.464	462	11.926
K.030	Staaflathekwerk	m		4.361	7	4.368
K.040	Spijlenhekwerk	m		1.238	52	1.290
K.050	Hondenrooster/wildrooster	m		29		29
K.060	Poort	st		88	3	91
L	Valondergronden (*1)					
L.010	Grofzand	m2		12.581	174	12.755
L.020	Veiligheidsgras	m2		2.548	51	2.599
L.030	Rubber tegels	m2		342	54	396
L.040	Rubber vloer	m2		125		125
L.050	Houtsnippen	m2		231		231
M	Overige elementen					
M.010	Parkbank	st		758	24	782
M.020	Afvalbakken	st		320	42	362
M.030	Muur	m		6.584	807	7.391
M.040	Hit me	st		70	2	72
M.050	Afzetpaal	st		2		2
M.060	Geleidehek	st		6		6
P	Speelelementen					
P.010	Schommel	st		23		23
P.020	Glijbaan	st		59	2	61
P.030	Kabelbanen	st		3		3
P.040	Draaitoestellen	st		28		28
P.050	Wip- en Veerelement	st		195	3	198
P.060	Klimtoestel	st		140	1	141
P.070	Combinatietoestel	st		90	2	92
P.080	Duikelrek	st		55	1	56
P.090	Basketbalpaal	st		26		26
P.100	Goal	st		160		160
P.110	Skatetoestel	st		5	4	9
P.120	Speelhuisje	st		48		48
P.130	Jeu des boules baan	st		22		22
Q	Bloembakken					
Q.010	Bloembakken wisselbeplanting	st		13		13
Q.020	Bloembakken vaste beplanting	st		49	5	54

(*1) Valondergronden van betontegels zijn hierbij niet opgenomen. Deze zijn opgenomen in het wegbeheerplan als open verharding

Op basis van de bovenstaande tabel kan men bepalen dat per inwoner 0.53 bomen aanwezig zijn en 52,9 m² openbaar groen beschikbaar is (op basis van 43.013 inwoners, 31-12-2008). De hoeveelheid groen per inwoner zegt echter nog niets over de groenbeleving in de praktijk. Deze groenbeleving is van veel factoren afhankelijk, bijvoorbeeld de hoeveelheid particulier groen en de toegankelijkheid van het openbaar groen.

3 TOETSINGSCRITEIA GROEN

Aan de basis van dit beheerplan liggen een aantal plannen ten grondslag. In dit hoofdstuk worden de plannen die direct van belang zijn voor het groenbeheer samengevat.

3.1 Vakgerichte criteria

3.1.1 Huidige wet- en regelgeving

Zorgplicht

Om de veiligheid van de bewoners te garanderen heeft de gemeente een wettelijke zorgplicht. Deze geldt onder andere voor bomen. Het gevolg van de wettelijke zorgplicht is het regelmatig controleren en registreren. Naar aanleiding van deze controles en/of nadere inspecties wordt een advies opgesteld om een zo veilig mogelijke openbare ruimte te beheren. Het risicobeheer wordt op deze manier inzichtelijk gemaakt.

Belangrijk is om de geadviseerde maatregelen, in het kader van risicobeheer, ter harte te nemen en binnen de daarvoor gestelde termijn uit te voeren.

Bij onverwachte schadegevallen kan verwezen worden naar de uitgevoerde controles, waaruit naar voren komt dat de gemeente als eigenaar/beheerder voldoende maatregelen heeft getroffen om mogelijke schuldaansprakelijkheid te kunnen weerleggen.

3.1.2 Ontwikkelingen

Omgevingsvergunning

Per 1 januari 2008 werken gemeenten met de omgevingsvergunning. In de omgevingsvergunning worden verschillende vergunningen samengevoegd. Bewoners kunnen bij één punt, loket en vaak ook via internet, de omgevingsvergunning aanvragen (bijvoorbeeld kapvergunningen).

Voor bomen en groen is het van belang dat er duidelijke toetsingscriteria zijn. Zo is het belangrijk dat beeldbepalend groen en bijzondere bomen beschermd worden, bijvoorbeeld door een groenplan, een bomenplan en/of monumentale bomenlijst.

3.2 Beleidskaders

Groenbeleidsplan (oktober 1994)

In het groenbeleidsplan is de groenstructuur voor Veldhoven op hoofdlijnen beschreven. Het beleidsplan is een onontbeerlijk basisplan voor verbetering van de kwaliteit en continuïteit in het beheer van de groenvoorzieningen.

De planperiode van het groenbeleidsplan is 10 jaar. Om het groen duurzaam te kunnen ontwikkelen is een benadering over langere termijn noodzakelijk. De looptijd van het groenbeleidsplan is inmiddels verstreken dat ook de reden is dat een nieuw beleidsplan binnen afzienbare tijd gepresenteerd zal worden.

In het “oude” groenbeleidsplan worden knelpunten en potenties weergegeven. Op basis van deze potenties en knelpunten zijn visies gevormd over de ontwikkeling op lange termijn. De resultaten van deze visies uit het groenbeleidsplan kunnen alleen bereikt worden wanneer er op een passende wijze beheer en onderhoud wordt gepleegd. Het kent verschillende gebiedstype en beheerniveau's toe.

Zoals al eerder aangegeven zal dit beheerplan enkel kijken naar het beheerniveau zoals het op dit moment uitgevoerd wordt. In het nieuwe groenbeleidsplan zullen nieuwe visies gekoppeld worden aan mogelijk andere beheerniveau's, waarbij deze in dat plan ook verder uitgewerkt zullen worden.

3.3 Rehabilitatie (vervanging)

Vervanging van groenobjecten gebeuren op dit moment veelal op projectniveau. In de toekomst zal hiervoor structureel financiële ruimte gereserveerd moeten worden, waarbij een planmatige aanpak belangrijk is. In hoofdstuk 5 “Financieel kader” zal hier verder op ingegaan worden.

3.4 Huidige kwaliteit

Wat op dit moment de huidige kwaliteit is van het openbaar groen is niet helemaal inzichtelijk. Er zijn wijken waarbij aangepast onderhoud en rehabilitatie noodzakelijk is, maar het kan zijn dat op basis van de uitkomsten van het burgerparticipatie traject andere acties uitgevoerd gaan worden.

Normaal gesproken zou inzichtelijk gemaakt worden wat, voor de verschillende groentypes, de huidige situatie is, wat de knelpunten zijn en zouden er aandachtspunten en aanbevelingen gegeven worden. Helaas is dat op dit moment nog niet mogelijk. Dit zal in het groenbeleidsplan verder uitgewerkt worden.

Omdat momenteel geen inzicht bestaat in het bereikte kwaliteitsniveau kan geen vergelijking met het beoogde kwaliteitsniveau worden gemaakt. Het is dus onduidelijk of met het huidig beschikbare budget het beoogde kwaliteitsniveau wordt bereikt.

3.5 Onkruidbestrijding in openbaar groen

Sinds 2007 vindt onkruidbestrijding op verhardingen volgens de DOB-methode (Duurzaam OnkruidBeheer) plaats. Bij deze methode van onkruidbestrijding wordt selectief gebruik gemaakt van chemische onkruidbestrijding en een optimale bestrijding ontwikkeld waarbij mechanische, thermische en chemische onkruidbestrijding worden gecombineerd.

Ook bij de bestrijding van onkruid in het openbaar groen zijn ontwikkelingen geweest. Sinds oktober 2008 worden minder effectieve chemische middelen gebruikt voor de bestrijding (door aanpassingen in de wetgeving).

In dit beheerplan wordt in paragraaf 4.4 een eerste indicatie gegeven van de verwachte meerkosten voor beperkt chemisch bestrijden ten opzichte van de oude bestrijdingsmethode (gebaseerd op bestrijding met de toegestane middelen vóór oktober 2008). Hierbij wordt enkel gekeken naar bestrijding in het openbaar groen en niet op verhardingen.

4 ONDERHOUD EN REHABILITATIE

4.1 Inleiding

Op basis van het geïnterviewde areaal zal doorgerekend worden hoe hoog de structurele onderhoudskosten zijn en de benodigde vervangingsinvestering is voor het groen.

Bij de berekening van de vervangingsinvestering wordt gebruik gemaakt van de levenscyclus van de verschillende groentypen met de bijbehorende landelijk gemiddelde vervangingskosten. Mogelijk kan het landelijk prijsniveau op bepaalde onderdelen afwijken van de marktprijzen die voor Veldhoven op dit moment in de praktijk gelden. De gemiddelde prijzen zijn bepaald voor elk groentype. Het onderlinge verschil binnen de groentype (bijvoorbeeld bomen met een verschillende stamdikte) wordt als zodanig dan ook niet verder gespecificeerd. Dit prijsverschil is bij de berekening buiten beschouwing gelaten, waardoor er een gemiddelde prijs ontstaat die de totale lading per groentype moet dekken.

Bij de onderhoudskosten is gerekend met de prijzen vanuit de pilot (DHV groenbeheer, medio 2006) waarbij de huidige onderhoudsfrequenties aangehouden zijn.

4.2 Onderhoudsplanung

Jaarlijks onderhoud gebeurt aan de hand van onderhoudsbestekken. Te denken valt aan het snoeien van bomen, knippen van hagen en schoffelen van perken. Dit gebeurt met een vooraf bepaalde frequentie. De kwaliteit van het straatbeeld wordt mede bepaald door de onderhoudsfrequentie. (Hoe meer men schoffelt des te minder onkruid aanwezig zal zijn.) Op basis van de bestaande onderhoudsfrequenties is dit plan doorgerekend. Hierbij wordt op een "normale" intensiteit het onderhoud uitgevoerd, enkel in het centrum gebied wordt intensiever onderhouden. In hoofdstuk 2 is te zien om welke hoeveelheden het daarbij gaat.

In de onderstaande tabel worden de jaarlijkse onderhoudskosten (Euro's) weergegeven per groentype.

A	Bomen	238.235
B	Bos	*1
C	Houtige gewassen	864.346
D	Hagen	233.047
E	Kruidachtige gewassen	40.955
F	Gras	314.492
G	Hondenvoorzieningen	*1
H	Water	*1
J	Sport	*1
K	Afrasteringen	64.522
L	Valondergronden	*1
M	Overige elementen	34.881
P	Speelelementen	*1
Q	Bloembakken	841

Totaal	1.791.319
--------	-----------

(*1) Kosten vallen buiten dit beheerplan)

De posten Bossen, Hondenvoorziening, Water, Sport, Valondergronden en Speelelementen worden niet meegenomen in de berekeningen. Afwijkingen ten opzichte van het huidig beschikbaar budget zijn het gevolg van: nieuwe areaal gegevens, actuele eenheidsprijzen, verschil werkelijk en beoogd onderhoudskwaliteitsniveau, etc.

4.3 Theoretisch begrotingsjaar van vervanging

Voor het opstellen van het begrotingsjaar voor vervangingen is de levenscyclus van een bepaald groentype van belang. Elk groentype heeft daarbij een eigen levenscyclus. Gemiddeld genomen kan men uit gaan van de volgende levenscycli per groentype (bepaald op basis van Veldhovense ervaringscijfers):

A	Bomen	40-75 jaar
B	Bos	80 jaar
C	Houtige gewassen	10-40 jaar
D	Hagen	50 jaar
E	Kruidachtige gewassen	0,5-5 jaar
F	Gras	10-75 jaar
G	Hondenvoorzieningen	15 jaar
H	Water	30 jaar
J	Sport	20 jaar
K	Afrasteringen	15-30 jaar
L	Valondergronden	10 jaar
M	Overige elementen	10-60 jaar
P	Speelelementen	15 jaar
Q	Bloembakken	15 jaar

Hierbij moet wel vermeld worden dat binnen elk groentype de levenscyclus kan verschillen. De genoemde levenscycli zijn zodoende gemiddelden. Bij berekeningen zijn de verschillende levenscycli in detail meegenomen.

Naast de levenscyclus is ook het jaar van aanleg van belang. Dit is nodig om te bepalen binnen welk jaar bepaalde groentype op verschillende locaties in aanmerking komen voor vervanging. Het gaat hierbij om een theoretische benadering waarbij het jaar van aanleg op wijkniveau bepaald is.

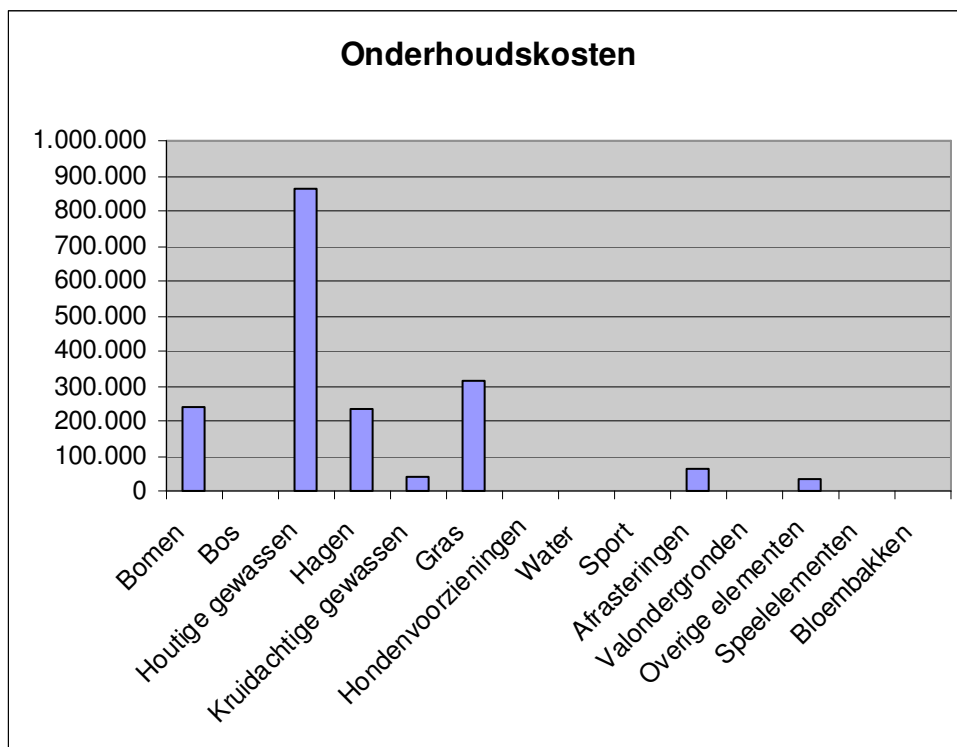
Op basis van jaar van aanleg en levenscyclus kunnen de volgende vervangingsinvesteringen gepresenteerd worden voor de komende 10 jaar (inclusief achterstallige vervangingen).

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
A Bomen	364.650	0	175.950	6.800	262.650	34.000	138.550	11.900	178.500	8.500
B Bos	*1	*1	*1	*1	*1	*1	*1	*1	*1	*1
C Houtige gewassen	302.245	103.064	451.455	527.284	506.487	485.345	164.916	264.079	270.308	288.410
D Hagen	14.625	0	0	0	510	29.775	0	0	2.700	0
E Kruidachtige gewassen	30.150	28.025	18.375	4.300	55.675	30.150	28.025	18.375	4.300	55.675
F Gras	33.070	0	0	2.305	4.155	0	0	0	34.180	4.945
G Hondenvoorzieningen	*1	*1	*1	*1	*1	*1	*1	*1	*1	*1
H Water	*1	*1	*1	*1	*1	*1	*1	*1	*1	*1
J Sport	*1	*1	*1	*1	*1	*1	*1	*1	*1	*1
K Afrasteringen	60.750	1.935	17.560	80.020	21.675	100.215	330	1.350	32.090	33.975
L Valondergronden	*1	*1	*1	*1	*1	*1	*1	*1	*1	*1
M Overige elementen	182.325	1.400	31.650	1.350	96.495	86.350	30.750	32.550	155.335	20.950
P Speelelementen	*1	*1	*1	*1	*1	*1	*1	*1	*1	*1
Q Bloembakken	19.200	0	0	0	1.600	4.000	0	1.600	4.800	6.400
Totaal	1.007.015	134.424	694.990	622.059	949.247	769.835	362.571	329.854	682.213	418.855

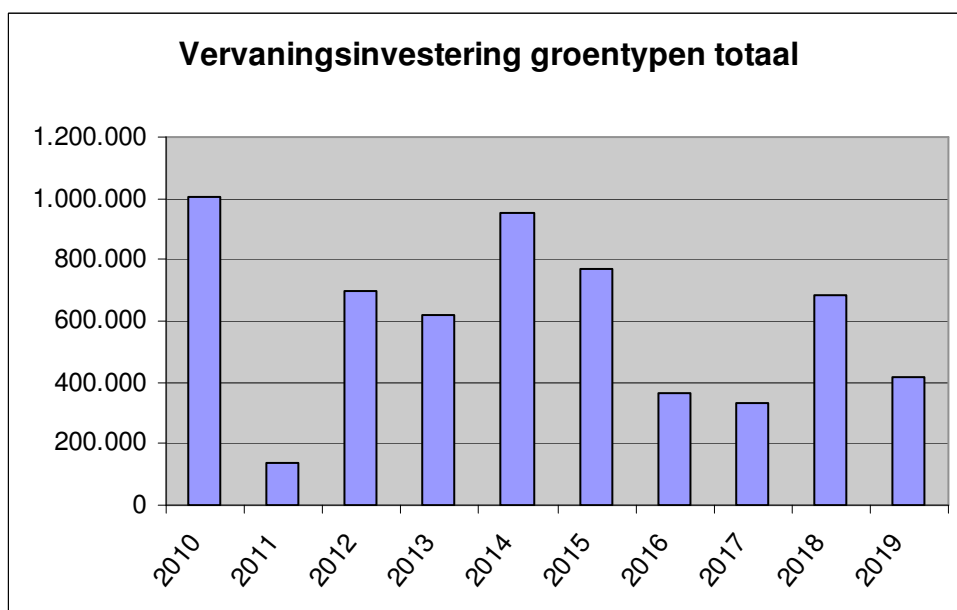
(*1) Kosten vallen buiten dit beheerplan

Het spreekt voor zich dat ook andere vakgebieden (riolering en wegen) een belangrijke rol spelen in de werkelijke vervangingstermijnen.

Hieronder zijn de onderhoudskosten en vervangingsinvesteringen nogmaals weergegeven, maar nu in grafiek vorm. De onderhoudskosten voor groen zijn voor alle jaren hetzelfde, ze hoeven dus enkel nog maar geïndexeerd te worden.

JAARLIJKSE ONDERHOUDSKOSTEN 2010 EN VERDER (VOLGENS BEHEERSYSTEMATIEK)

VERVANGINGSINVESTERING LANGE TERMIJN

4.4 Verhouding chemisch- en beperkt chemisch onkruid bestrijden

Er is een quickscan gemaakt van de meerkosten voor beperkt chemisch onkruid bestrijden in openbaar groen. De berekening is gebaseerd op een verhoogde onderhoudsintensiteit op bepaalde onderdelen (bijvoorbeeld meer schoffelen). Uit de berekening komt naar voren dat, indien ervoor gekozen wordt om beperkt chemisch te bestrijden, de totale meerkosten voor de gemeente circa € 200.000,- bedragen bij gelijkblijvend kwaliteitsniveau. Deze meerkosten zijn niet opgenomen in het groenbeheerplan en ook niet in de begroting 2009 en verder. De budgetaanvraag voor de meerkosten vindt separaat plaats bij de eerste of tweede marap 2009.

5 FINANCIËEL KADER

5.1 Geplande uitgaven voor onderhoud en vervanging

De financiële onderbouwing is gebaseerd op gegevens uit het DHV Groenbeheer.

Het tijdstip van vervanging van het groen wordt aan de hand van de levenscycli vastgesteld. Het jaar van aanleg is nodig om vast te stellen in welk jaar het groen zal moeten worden vervangen. Zoals al eerder vermeld zijn de levenscycli voor de verschillende groentypen verschillend van elkaar.

Jaarlijks benodigd budget

Met de gegevens uit DHV Groenbeheer zijn de jaarlijkse kosten voor onderhoud en vervanging bepaald. De kosten zijn verdeeld over jaarlijkse beheer- en onderhoudskosten en vervangingskosten. De vervangingskosten verlopen zeer grillig, dit is te verklaren omdat is uitgegaan van een theoretische benadering van de levenscycli en het grote verschil in aanlegjaren. Het gehanteerde prijspeil is 2009. In het berekende jaarlijks budget zijn de kosten van de volgende activiteiten opgenomen:

A. Jaarlijkse kosten beheer en onderhoud

- Maaien
- Kanten steken
- Snoeien
- Knippen
- Blad ruimen
- Zwerfvuil verwijderen
- Onkruidvrij maken (handmatig)
- Chemisch onkruid bestrijden

B. Jaarlijkse kosten vervangingen

- Grote (projectmatige) renovaties, als gevolg van het bereiken van einde levenscyclus

Voor de berekening van kosten voor vervanging is gebruik gemaakt van landelijk gemiddelde eenheidsprijzen, gecombineerd met ervaringscijfers van DHV. Voor de berekening van de kosten voor onderhoud is gebruik gemaakt van de kosten zoals deze in 2006 zijn bepaald voor het groenbeheer van een pilot wijk binnen Veldhoven. De kosten voor de maatregelen voor vervanging van het groen zijn opgebouwd uit de volgende elementen:

1. Kosten van groenelementen
2. Grondwerk
3. Verharding
4. Diversen
5. Extra bedrag voor lokale omstandigheden
6. Toeslagen
 - Uitvoeringskosten / Algemene kosten 15% (aannemer)
 - Winst en risico 5% (aannemer)
 - Voorbereiding en toezicht 0% (opdrachtgever)
 - Onvoorzien 0%

Naast de genoemde kosten komen nog diverse andere kosten van het onderhoud en groenbeheer. Deze kosten zijn niet opgenomen in de hierboven vermelde opsomming.

Dit zijn bijvoorbeeld de volgende kosten:

- uitvoeren veiligheidsinspecties
- beheer bossen
- beheer speelvoorzieningen
- beheer water
- beheer begraafplaats
- beheer sportvelden
- onkruidbestrijding op verhardingen
- verwerken van revisiegegevens
- onderhoud en actualisatie beheersysteem
- actualisatie beheerplan
- actualisatie Groenbeleidsplan
- verbeteringsplannen

De jaarlijkse (geïndexeerde) uitgaven voor beheer en onderhoud en vervangingen van het groen, volgens de beheersystematiek, zien er als volgt uit:

Jaar →	2010	2011	2012	2013	2010 t/m 2013
A. Jaarlijkse kosten beheer en onderhoud					
Onderhoud	€ 1.827.145,-	€ 1.863.688,-	€ 1.900.962,-	€ 1.938.981,-	€ 7.530.776,-
Totaal A	€ 1.827.145,-	€ 1.863.688,-	€ 1.900.962,-	€ 1.938.981,-	€ 7.530.776,-
B. Jaarlijkse kosten vervangingen					
Vervanging	€ 1.027.115,-	€ 139.855,-	€ 737.529,-	€ 673.337,-	€ 2.458.488,-
Totaal B	€ 1.027.115,-	€ 139.855,-	€ 737.529,-	€ 673.337,-	€ 2.458.488,-
Totale kosten A+B	€ 2.854.260,-	€ 2.003.543,-	€ 2.638.491,-	€ 2.612.318,-	€ 9.989.264,-

5.2 Aanpassing systematiek

Momenteel is er geen onderhoudsvoorziening of vervangingsreserve voor groen. Alle lasten zijn opgenomen in de exploitatie. Zoals al bij de herijking van het financiële beleid is vastgesteld, dient er inzicht te bestaan in de afzonderlijke hoogte van de voorzieningen voor groot onderhoud en de vervangingsreserves. Voor groen kan worden gesteld dat er geen sprake is van groot onderhoud. Het dagelijks onderhoud bestaat uit het maaien van gras, snoeien van bomen, knippen van hagen, etc.. De uitgaven voor dagelijks onderhoud blijven ten laste van de exploitatie plaats vinden.

Groen wordt gekwalificeerd als een investering met maatschappelijk nut. Bij de herijking van het financiële beleid is vastgesteld om deze investeringen rechtstreeks ten laste van reserves te brengen en niet te activeren en af te schrijven. Daarom wordt een vervangingsreserve gevormd ten laste van het product openbaar groen. Het groen beheerplan is de basis voor de berekening van stortingen in- en onttrekkingen aan de vervangingsreserve. Wanneer rehabilitatie plaats vindt, wordt dit aan de vervangingsreserve onttrokken.

5.3 Beschikbaar budget

In de meerjarenbegroting 2009 t/m 2012 zijn op diverse producten bedragen terug te vinden met betrekking tot openbaar groen. Niet al deze posten zijn opgenomen in het beheerplan. Zo worden de opgenomen bedragen die betrekking hebben op de begraafplaats, hondenuitlaatvoorzieningen, water, sportvelden, speelvoorzieningen en bossen niet meegenomen in de verdere berekeningen.

Op de volgende pagina volgt een overzicht van de producten die wel in het groenbeheerplan zijn opgenomen:

		2009	2010	2011	2012	2013	2009 t/m 2013
	Beschikbaar budget 'Openb. groen/onderh. co						
	Post 615110						
A →	Overige aankoop Uitbest. Duurzame goederen	€ 14.818	€ 15.980	€ 17.446	€ 18.110	€ 18.110	€ 84.464
A →	Overige niet duurzame goederen en diensten	€ 46.562	€ 50.217	€ 54.819	€ 56.906	€ 56.906	€ 265.410
	Verrekening uren vast personeel product/kostenplaats	€ 29.728	€ 30.501	€ 31.416	€ 32.359	€ 32.359	€ 156.363
	Totaal (exclusief BTW)	€ 91.108	€ 96.698	€ 103.681	€ 107.375	€ 107.375	€ 506.237
	Beschikbaar budget 'Openb. groen/onderh. derden'						
	Post 615120						2009 t/m 2012
A →	Overige aankoop Uitbest. Duurzame goederen	€ 99.557	€ 103.467	€ 107.177	€ 111.316	€ 111.316	€ 532.833
A →	Overige niet duurzame goederen en diensten	€ 1.154.282	€ 1.199.867	€ 1.244.789	€ 1.292.393	€ 1.292.393	
	Verrekening uren vast personeel product/kostenplaats	€ 305.171	€ 314.325	€ 323.754	€ 333.467	€ 333.467	€ 1.610.184
	Totaal (exclusief BTW)	€ 1.559.010	€ 1.617.659	€ 1.675.720	€ 1.737.176	€ 1.737.176	€ 2.143.017
	Beschikbaar budget 'Openb. groen/bomen'						
	Post 615150						2009 t/m 2012
A →	Overige aankoop Uitbest. Duurzame goederen	€ 21.362	€ 23.040	€ 25.147	€ 26.105	€ 26.105	€ 121.759
A →	Overige niet duurzame goederen en diensten	€ 83.918	€ 90.501	€ 98.793	€ 102.554	€ 102.554	
	Verrekening uren vast personeel product/kostenplaats	€ 146.535	€ 150.933	€ 155.461	€ 160.125	€ 160.125	€ 773.179
	Totaal (exclusief BTW)	€ 251.815	€ 264.474	€ 279.401	€ 288.784	€ 288.784	€ 894.938
							€ 3.544.192

BESCHIKBAAR BUDGET VOLGENS MEERJARENBEGROTING (enkel posten die van toepassing zijn)

De met A gemarkeerde bedragen betreffen de huidige budgetten die beschikbaar zijn voor de uitvoering van de werkzaamheden zoals opgenomen in het groenbeheerplan. Er moet hierbij wel rekening worden gehouden met het feit dat deze budgetten uit de exploitatie destijds, bij het aangaan van nieuwe onderhoudsbestekken, zijn aangepast aan gunstige aanbestedingsresultaten.

De uren van het eigen personeel op de hierboven gepresenteerde producten betreffen zowel uren ten behoeve van voorbereiding en toezicht als uitvoering. De uren van voorbereiding en toezicht zijn niet opgenomen in het groenbeheerplan. Daarom komt slechts een deel van de uren van het eigen personeel beschikbaar voor uitvoering van activiteiten uit het groenbeheerplan. Voor 2009 en volgende jaren is dit berekend op jaarlijks € 194.434 (exclusief indexering).

5.4 Benodigd budget volgens nieuwe systematiek

Bij de beoordeling van de financiële uitkomsten moet rekening gehouden worden met de volgende aspecten:

- De inventarisatiegegevens in het groenbeheerpakket zijn nog niet gecontroleerd en toevoeging van ontbrekende gegevens heeft nog niet plaatsgevonden;
- Er bestaat geen inzicht in het huidige kwaliteitsniveau zodat geen inzicht bestaat in de financiële gevolgen van mogelijk achterstallig groenonderhoud;
- Het groenonderhoud van de begraafplaats, hondenuitlaatvoorzieningen, bossen, water, sportvelden en speelvoorzieningen maakt geen onderdeel uit van het groenbeheerplan en is derhalve ook niet opgenomen in het benodigde budget;
- Er is nog geen rekening gehouden met het benodigde budget voor het beperkt chemisch onkruid bestrijden in het openbaar groen
- Er is rekening gehouden met gunstige marktprijzen zoals dit nu het geval is. Hierdoor behoeft de hoogte van de exploitatie, ten aanzien van de jaarlijkse onderhoudsactiviteiten, geen aanpassing.

Het benodigde budget voor de jaarlijkse kosten van dagelijks onderhoud is conform de beschreven systematiek in paragraaf 5.2 gelijk aan de geplande uitgaven zoals opgenomen in paragraaf 5.1. en bedraagt jaarlijks € 1.791.319 (prijspeil 2009), voor het jaar 2010 betekent dit een bedrag van € 1.827.145.

Het benodigde budget voor de kosten van vervanging bestaat uit de storting in de vervangingsreserve. Er zijn meerdere manieren om de hoogte van de structurele en incidentele stortingen in de vervangingsreserve te berekenen. Ten behoeve van de toetsing van het beschikbaar budget is één realistische variant doorerekend.

De hoogte van de jaarlijkse stortingen is berekend met in achtname van de volgende uitgangspunten:

- Verschillende levensduren per groentype zoals opgenomen in de tabel in paragraaf 4.3
- Onttrekkingen volgens geplande uitgaven uit het groenbeheerplan, jaarlijks geïndexeerd met 2%
- Een initiële storting (in 2009) ter grootte van € 133.988 ten laste van de algemene reserve, ter voorkoming van een negatieve stand van de vervangingsreserve in de eerste 10 jaren.
- Structurele stortingen (vanaf 2010) jaarlijks geïndexeerd met 2%, voor het eerste jaar € 893.167.
- Geen bedrag opgenomen voor achterstallige vervanging. Met behulp van onder andere kwaliteitsinventarisaties zal in de toekomst inzicht verkregen worden over de omvang ervan.

5.5 Toetsing beschikbaar budget

De in paragraaf 5.3 vermelde vrijgekomen budgetten worden aangewend voor de uitvoering van dagelijks groen onderhoud en de vorming van een vervangingsreserve groen volgens de nieuwe systematiek.

Jaar →	2010	2011	2012	2013
<i>Benodigd voor dagelijks onderhoud volgens beheersystematiek (paragraaf 5.1) (*1)</i>	€ 1.827.145	€ 1.863.688	€ 1.900.962	€ 1.938.981

Benodigd voor dagelijks onderhoud (met positieve marktprijzen) (paragraaf 5.3)	€ 1.683.339	€ 1.754.446	€ 1.819.847	€ 1.826.221
Benodigde storting in vervangingsreserve (paragraaf 5.4)	€ 893.167	€ 911.030	€ 929.251	€ 947.836
Totaal benodigd budget	€ 2.576.506	€ 2.665.476	€ 2.749.098	€ 2.774.157
Beschikbaar (paragraaf 5.3)	€ 1.483.072	€ 1.548.171	€ 1.607.384	€ 1.607.384
Beschikbare eigen uren (paragraaf 5.3)	€ 200.267	€ 206.275	€ 212.463	€ 218.837
Totaal beschikbaar budget	€ 1.683.339	€ 1.754.446	€ 1.819.847	€ 1.826.221
Totaal tekort	€ 893.167	€ 911.030	€ 929.251	€ 947.836

(*1) Ter informatie

Bij de doorrekening van de hierboven beschreven variant bedraagt het jaarlijkse tekort gemiddeld over de komende 4 jaar circa € 920.000,-. Daarnaast is een initiële storting van € 133.988 nodig ten laste van de algemene reserve.

Er dient opgemerkt te worden dat de voorgestelde financiële uitwerking de basis vormt voor een solide financiering. Zo zullen de kosten voor vervanging van groen, als gevolg van beheermaatregelen, bij integrale projecten (bijvoorbeeld Zonderwijk, d'Ekker) niet meer ten laste komen van de afzonderlijke kredieten van de projecten, maar zullen deze kosten ten laste van de vervangingsreserve worden gebracht.

6 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

6.1 Conclusies

Achterstand in databasebeheer

Zoals in deze rapportage is te lezen zijn niet alle benodigde gegevens voor een optimaal beheer voorhanden. Hierdoor kunnen afwijkingen ontstaan in de berekeningen en in de vervangingsprognose. Op dit moment is dan ook in mindere mate mogelijk om zeer nauwkeurig de waargenomen situatie te vertalen naar financiële gevolgen. Wel geeft dit beheerplan een reële benadering van de werkelijkheid, dat tevens als handvat dient voor de verdere invulling van de groen database. De toekomstige beheerplannen zullen altijd aangepast worden aan de laatste stand van zaken om een zo reëel mogelijk beeld weer te geven.

Financiën

In dit groenbeheerplan is rekening gehouden met vervanging op basis van levensduur. Het beschikbare budget voor de komende jaren is niet toereikend om de voorgestelde onderhouds- en vervangingswerkzaamheden uit te voeren. Om toch alle maatregelen te kunnen uitvoeren zijn diverse varianten mogelijk met uiteenlopende financiële consequenties. Slechts om een indruk te geven van de mogelijke financiële impact is een realistische variant doorerekend. Uiterlijk bij de aanbidding van de voorjaarsnota zal de definitieve doorrekening plaatsvinden, op basis van de vast te stellen financiële beleidsnota's (Raad van 26 mei 2009).

6.2 Aanbevelingen

Er zal op korte termijn een nieuw groenbeleidsplan opgesteld moeten worden (dat gepland staat voor raadsvergadering van 14 juli 2009), waarin duidelijk wordt gemaakt wat voor een onderhoudsintensiteitsniveau aangehouden moet worden om een bepaald (beeld) kwaliteit te krijgen. Tevens kan met behulp van verschillende varianten dan een duidelijk onderbouwde keuze gemaakt worden waarbij een goede financiële doorkijk naar de toekomst kan worden gegeven van de benodigde kosten. Dit groenbeleidsplan gaat dan ook dienst doen als leidraad voor het dagelijks onderhoud.

Het is aan te bevelen om een duidelijk beeld van de kwaliteitstoestand te krijgen van het aanwezige groen areaal. Op die manier kan op een gestructureerde manier vervangingen worden gepland en kan onderhoud meer specifiek uitgevoerd worden.

Door de database verder op orde te brengen en de laatste aanpassing te verwerken kan veelvuldig gebruik gemaakt gaan worden van het beheersysteem. Zo zal men in de toekomst een steeds nauwkeuriger beeld kunnen geven van de noodzakelijk financiële middelen voor zowel regulier onderhoud als vervangingen.

Er zal een keuze gemaakt moeten worden hoe men in de toekomst om wil gaan met onkruidbestrijding. Dit is een beleidskeuze die niet in dit beheerplan thuis hoort, maar wel van belang is voor het totale financiële plaatje.

BIJLAGE 1

Begrippenlijst

Areaal

Totaal aantal en m² groentypen.

Beeldkwaliteit

Minimaal niveau waaraan het beeld middels onderhoudsmaatregelen moet voldoen.

Bedekking

De hoeveelheid begroeiing van bijvoorbeeld een heestervak. Is de bedekking hoog of groot dan kent het heestervak nauwelijks kale plekken.

Boomspiegel

Bovengrondse ruimte voor een boom, bestaat uit open grond of beplanting.

Bomenbeleid

Visie op bomen, de visie wordt gevormd door bomenstructuur, richtlijnen voor inrichting en beschrijving van beheer en onderhoud.

Bomenstructuur

Door de wijze van toepassing van boomsoorten en plantlocatie is in de gemeente een structuur herkenbaar die bijdraagt aan bijvoorbeeld de herkenbaarheid en stedenbouwkundige structuur van een gemeente.

CROW

Stichting Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek

Duurzaam

In dit plan heeft duurzaam betrekking op de levenscyclus. Bij duurzaam beheer worden onderhoudsmaatregelen toegepast die de levenscyclus mogelijk maken.

Duurzame boomsoort

Een boomsoort waarvan de levenscyclus lang is, meer dan 30 jaar.

Groenstructuur

De groenelementen in de openbare ruimte dragen door soortkeuze en toepassing bij aan bijvoorbeeld de herkenbaarheid en stedenbouwkundige structuur van een gemeente.

Instandhouding

Geheel van onderhoudsmaatregelen om de groenelementen in de openbare ruimte voor een zo lang mogelijke periode functioneel in stand te houden.

Kandelaberen

Rigoureuze wijze van snoeien van bomen waarbij meer dan 80% van het totaal volume van de kroon wordt weggehaald

Kroonontwikkeling

Uit de kroon worden takken verwijderd die in een later stadium de vorm en groei van de boom kunnen belemmeren

Levenscyclus

Maximale levensduur groentype.

Maaischade:

Schade aan boomstam doordat grasmaaier tegen stam aanrijdt.

Onderhoud

Benodigde maatregelen voor een beeld op basisniveau en veiligheidstechnische staat conform
Zorgplicht.

Opschot

Jonge takken, die een boom meestal vormt op de stam nadat een boom te sterk is gesnoeid, door slechte
groeiomstandigheden of plotselinge blootstelling aan licht.

VAT kosten

Kosten voor voorbereiding, administratie en toezicht.

Vervangingsbudget

Budget om groentype aan einde van de levenscyclus te kunnen vervangen.

VTA inspectie

Visual Tree Assessment. Onderdeel van de zorgplicht, waarbij een boom regelmatig op uitwendige
zichtbare gebreken wordt gecontroleerd.

Wasdom

Natuurlijke vorm van beplanting, de vorm die beplanting krijgt als minimale onderhoudsmaatregelen
plaatsvinden.